X. évfolyam. Celldömölk, (Kiscell) 1908. május 17. 20. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . 2 kor. —
Fél évre . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Szerkesztőségi és kiadóhivatal szerdán, kedd, csütörtökön

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Dömölki-utca, Gombás-ház — Minden hirdetések a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények.

A vidéki sajtó és a közönség.

Nem szivesen foglalkozunk önmagunkkal, de az utóbbi időben a vidéki, specialiter a helyi sajtóra kifejtett egyeseknek nézeteire kötelességünknek tartjuk reflektálni.

A sajtóról általánosságban beszélni azt jelentené, mint bebizonyitani, hogy a nap világit, a viz nedves és hogy fából nem lehet soha vaskarika.

Bárki, aki némileg is szemmel kiséri a közéletben felmerült jelenségeket és aki beljebb is pillant a közélet műhelyébe, világosan tapasztalhatja azt, hogy irányt, módot és fejlődést bármilyen nagyobb néprétegekre kiható mozgalomnál csak a sajtó ad.

Azért is nevezték el a sajtót a 4 ik nagyhatalomnak. Hatalma abból áll, hogy utját szegheti azoknak a törekvéseknek, melyeknek alapját inkább az önzés, mint a közjó érdekében tett szolgálatok képezik. Megbénithatja azoknak a kalandozóknak tevékenységét, akik a közönség gyengéire támaszkodva érik el bünös céljaikat.

Hatalom, mert a sajtó beszél, nem egy maga, de igenis egy egész olvasóközönség nevében fejti ki nézeteit. Akit ártalmatlanná tesz, azt ártalmatlanná tette, nemcsak nyilvánosságban rejlő hatalom egyedül, hanem egy egész közönségnek az akarata.

Igenis akarat az, ami hatalmassá, nagygyá és olykor félelmessé teszi a sajtót azok számára, kiket a közbizalom olyan székbe ültetett, ahonnan maguk alatt láthatják azt a sok hiányt, azt a sok szenvedést, amin nekik segiteni kellene, de ők e bizalommal visszaélve, vagyis hiságuk kielégitését, vagy a pénztárcájuk megtömését látják. A sajtó feladata, hogy az ilyen egzisztenciákat elpusztitson az őket meg nem illető helyről; a sajtó feladata, hogy sasszemekkel ellenőrizze azoknak a tevékenységét, kik állásuknál fogva arra vannak hivatva, hogy elő mozditsák a közügyet és hogy támogatásukra legyenek azoknak, akik a segitségre rászorultak.

Feladata körülbelül az egész sajtónak egy és ugyanaz. Kigyomlálni a dudvát a hová magát befészkelte. Még azok az ujságok is, melyek nem politikai vagy társadalmi, hanem tudományos, irodalmi, vagy akár ipari kérdesekkel foglalkoznak, még azok is utalva vannak rá, hogy birálgatásuk által itt ott javitgassanak, pallérozzanak és az ügynek ilyen mód hasznára lehessenek.

Hivatásban és jelentőségben semmivel sem áll a fővárosi sajtó mögött a vidéki. Bárminő lenézéssel, akármilyen kicsinylő csufolódással kisérjék is a vidéki sajtó tevékenységét olyanok, kiknek okuk van lebecsülni mindazokat a faktorokat, melyek miatt vagy fel nem emelkedhetnek, vagy kiktől félniök kell, annyi bizonyos, hogy a vidéki sajtó a maga megkörvonalazott hatáskörében éppen olyan fontosságu tényező mint a fővárosi a magáéban.

Sőt minden tartózkodás nélkül mondhatjuk, hogy jóval több. Mert mig a fővárosi lapok hasábjai csak magasabb foku igények számára vannak nyitva, mig a fejlettebb sajtó nem képes a részletekre kiterjeszkedni, addig a vidék „élő lelkiismerete", amint a sajtót elnevezték, érzi, tudja olvasó közönségének minden kivánságát, minden óhaját.

Tudja a helyviszonyok beható ismerete folytán a módját is annak, hogy miképen lehetne javitgatni, helyrehozni mindazt, amit megkiván a jobb állapotba való helyezés. A vidéki sajtó nagy hatással lehet az illető vidék egész társadalmi életalakulására. Ha szükség van magyarosodásra, ha kell egyik másik helyen iskola, ha a közigazgatás nehézségein egy hivatal létesitése segithet, vagy könnyithet, ha bármily más nyilvános közeg visszaél a reá bizott kötelességgel, akkor előáll a vidéki ujság és rámutat a hibákra és megjelzi azt a helyes irányt, melyet követve, legkönnyebben és leggyorsabban célt érhet a község, a járás, vagy az egész vármegye.

Annak a sajtónak pedig minden más érdektől függetlenül, egyedül az igazság és

TÁRCA.

Jancsi halála.

Irta: KÁLNOKY LAJOS.

(Vége.)

Az asszony fölörült:

— Ugy-e, hogy nem én vagyok a halálodnak az okozója, hanem a nyomoruság. Igen, a nyomoruság — ismételte és örült, hogy megtalálta a helyes szavat. Hiszen, ha gazdag lennék!

— Hintón jöttel volna értem, ugy-e, folytatta a gondolatot a fiu — és a hintó kék selyem párnáira ültettél volna. Aztán gyü! gyü! Haza!

— Ugy édesem, ugy.

— De az apám nagyon haragudott, amint engemet elhagytál? — kérdezte a fiu.

— Sőt durva is volt hozzám. Ő lökött ugy ide a földre, hogy most nem tudok felkelni.

— Rosszul tette. Hiszen te nem is tettél rosszat velem. Nekem most sokkal jobb dolgom van. Az apám nem tudott olyan szépen muzsikálni, mint az angyalok, a mankómat sem párnázta olyan puhára, mint amilyen most.

— Mert az apád is szegény. Hejh! mikor engemet oda vitt a házába, akkor neki is volt ám mindene. Fényes butorai, cifra cselédsége. Akkor még a te kis mankóden is ott volt a puha bársony, meg selyem. Azaz, hogy akkor még nem kellett mankóval járnod. Ha valahova elvittünk, beleültettünk a kocsiba, amikor megérkeztünk, leszállt az inas és vitt az ölében.

— És hová lett a pénzünk?

— Isten tudja! Szerencsétlen vállalkozások. Nagy veszteségek a börzén. A pénz pedig volt nincs.

— Hiszen akkor neked nem is érdemes élned?

— Nem bizony. Amióta az apád munkás lett, én meg cseléd lettem, nyomoruságos napokat élek.

A fiunak ötlete támadt:

— Tudod mit, anyám? Ne is maradj te itt. Inkább, gyere el velem az égbe. Majd megkérem az angyalokat, hogy neked is muzsikáljanak.

— Itt hagyjam az apádat?

Jancsi gondolkodott, de csakhamar megvolt a válasz:

— Hiszen már nem szeret ugysem. És nem is fog szeretni.

Az asszonynak szivébe dermedt a szomoru érzés.

— Igazad van, fiam. Megyek.

Valami fájdalmas bizsergést érzett a testében. Valaki megrugta. Erre föleszmélt

Csatáry Károly urriszabó Szombathely

Tavaszi ujdonságok magyar, angol és skót szövetekben, nagy választékban a legdivatosabb mintákban raktárra érkeztek, melynek megtekintésére ezennel meghivom a n. é. uri közönséget.

közjótól kell hogy legyen vezérelve. Ha ilyen elvtől engedi magát vezettetni ha képezi minden törekvésének magvát, borsát, akkor hivatásának magaslatáról könnyű lesz neki oda jutnia, hogy valóban vezére lehessen minden tekintetben annak szenvedéknek, amelynek érdekeit védeni saját homlokára irta. Az igazság hatalma nagyon erős. Képes a legmakacsabb ellenséggel is szembeszállni. Ez a makacs ellenség pedig minden haladásnak kerékkötője, mely ellen a hazug hiába viaskodik: mert az balitélet. Az a balitélet, mely csak ósdiságon rágódik és jónak csak azt tartja, ami a régi jó idők emlékének bélyegét viseli magán.

A vidéki sajtónak a balitélettel, a rossz akarattal olykor nagyon és kemény küzdelmei vannak, melyek szinte legyőzhetetleneknek látszanak. Az egyedüli fegyver az igazság és a szeretet, amelyek segitségével minden ellentétet el lehet simitani.

getődött, hogy a nyilvános épületeket lerombolja.

Hja! Az éhség fájdalmat okoz, s mit nem tennének meg az apák és anyák, hogy éhség gyötörte gyermekeik szenvedéseit enyhitsék?

Gyakran maga a gondolat, hogy szeretteit szenvedni látja a proletár, elégséges, hogy dühöngővé, mindenre képessé tegye, főleg az aranyszabadság hazájában nem engedi magát a vak szenvedély semmikép se korlátozni.

S az égig magasztalt országban, hol nem is oly régen tej és méz folyott, ma könyek patakzanak, a szerencsétlen munkások feleségeinek könyei, kik megátkozzák azt a percet is, amelyben a munkásvezérek kecsegtetéseitől elvakitva, saját maguk biztatták ferjeiket, hogy a munkásszervezetbe belépjenek.

Sztrájkok és bojkottok esetén ezeknek a munkásoknak a feleségei óriási lelkesedést tanusitottak és a sztrájkhősök és árulókra furiaként csaphattak le; s mily sok vér folyt a jónak vélt ügy, a jobb jövő, a ma-

Az elfolyt vér le fogja csillapitani a felizgatott kedélyeket és az izgalmas küzdelmeket sokkal iszonyubb nyugalom fogja követni.

A gépek nem sztrájkolnak, ezek az éjt is nappallá varázsolják és sohasem fáradnak el. A tőke győzedelmeskedni fog és hálás lesz a munkásvezéreknek, hogy az olyannyira kényelmetlen kisipartól megszabadították.

De az iparos keserü könyeket fog hullatni és szivesen visszakivánná azt az időt, amikor nem volt munkaadó és munkát-vállaló, de volt mester és segéd, akik vasárnaponkint együtt jártak templomba, amikor még élt az a jóságos Mindenható, aki oly szivesen meghallgatta az ájtatos nivek imáját, amely igy szól

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!"

UJDONSAGOK.

után is, ha elindulunk abba az ütközetbe, ahol a műveletlenség, a butaság, a rosszakarat és az elnyomatás ellen kell majd csatát vivnunk. A harc kemény lesz, de annál boldogitóbb lesz az a tudat, hogy ebből a hadviselesből győzteskent kerülünk ki.

Mit hoz majd a jövő?

Az ujvilágból felette nyugtalanitó hirek szállanak felénk s az utóbbi napokban a sajtó is érdekes kimutatást közölt a tengerentuli munkanélküliségről.

A hivatalos statisztika szerint Amerika 87 államában ez idő szerint 4 és három negyed millió munkanélküli tartózkodik.

Newyorkban a munkanélküliek nyomora oly óriási méreteket ölt, hogy az éhező tömeg még az erőszakoskodástól sem riad vissza. A hatóság legutóbb egy csoportosulás alkalmával kénytelen volt élelmiszereket is kiosztatni, mert a tömeg azzal f-nye-

ivása érdekében.

Amilyen sok vér folyt ezeknek a bérharcoknak az idején, olyan sok könyv pereg most le az éhező munkás feleségek és gyermekek beesett arcán s mindez oly országban történik, mely Európa minden államából, de főleg hazánkból, száz és száz ezer munkáscsaládot ragadott ki, akik mindnyájan azt hitték, hogy a legnagyobb munkabérek és legrövidebb munkaidők hazájában egy uj Kanaánt fognak felfedezni.

Mily sok álom semmisült meg itt s mily sok szép reményt követett a keserü csalódás és a szomoru felocsudás.

Hányan kivánják vissza a kisebb, de biztos hetibér eltünt korszakát? S hány apa, aki mindannyiszor fellelkesült, amikor arról volt szó, hogy a „vérszopó"- vagy az „elnyomó"-nak bélyegzett munkaadónál a munkaidő megrövidittessék, vagy a munkadó más módon megtréfáltassék, szivesen áldozná fel most a kivivott pihenő idejét csak azért, hogy hozzátartozóinak kinzó éhségét c illapithassa. De most már késő, munkaadók ki vannak facsarva, a gazdag gyártulajdonosok megunták a r-ájok okozott uraságot, műhelyeiket zárva tartják és a kisiparos, aki, amig tehette, mindent munkásnak, most azonban szenvedőtársának csak a c ücskét engedheti át annak az éhség-kendőnek, amely mellett mindkettőnek felkopik az álla.

Ez ma a helyzet képe az aranyszabadság hazájában és ha munkásaink nem lennének oly elvakultak, amerikai „elvtársaik" soraban megláthatnák a fenyegető veszélyt, amely intő jelül szolgálhatna nekik és óvakodhatnának attól, hogy a veszélyes utra lépjenek.

Épp ugy, mint az ujvilágban, a reakció Európaban is be fog következni. Az előjelek ehhez félremagyarázhatlanul mutatkoznak.

A munkásság eltökélten segédkezik a kisipar megsemmisitésén; az oly ideálisan kieszelt nagyüzemek munkásjólét intézményeikkel később a gépek folytonos ujitása és tökéletesitése révén a munkást teljesen fölöslegessé fogják tenni és a tőke alkalmazottainak egyre jobban elhatalmaskodó uraskodását megunva, — minden ujabb vállalkozástól tartózkodni fog, a munkás pedig, sajnos, abba a szomoru kényszerhelyzetbe fog jutni, hogy erőszakkal szerezze meg azt, ami után gyermekei sóvárgó szavakkal vágyakoznak: a kenyeret! Ekkor azonban már késő lesz; a felizgatott tömeg lassanként meg fog nyugodni.

— Byron után. —

Gladiátor fekszik a porban előttem,
Gyengülő karjára leroskad rőtlen
Benéz a h lába férfias szemével . . .
Feje lehanyatlik, ráborul az éjjel.
És nyitott sebeből vér hull tompán esve,
Mint nyári zivatar első, kövér cseppje.
Az aréna ködben uszik körülötte;
Üdv, zsivaj zeng annak, aki őt legyőzte.
S neki meg kell halni leverve, elbukva,
Még mielőtt az üdv zaja elcsitulna.

Hallja, de nem bánja . . . Messze száll a lelke
Nem ad ő már semmit erre az életre!
Egyszerü házikó áll a Duna mellett,
Ifjuság ottan boldogságban telett
Ott élnek társai, barbár apja, anyja . . .
S ő itt életével Rómát mulattatja.
Ünnepi mulatság kiszivárgó vére,
Melylyel lelke száll el . . Ki áll boszut érte?
Keljetek fel góthok! . . . Szitsatok vad lángot!
Döntsétek üszkökbe, romba e vi ágot!

Pásztor Árpád.

Az ura érkezett vissza a nagy barna kendőbe csomagolva. Hogy mit, azt az asszony könnyen kitalálta. A gyereket hozta meg, a kis Janesika holttestét.

Fölemelkedett, hogy az urának segitségére legyen. Előbb az ablakot nyitotta ki és csodálkozva látta, hogyan aranyozza be azt az egész tájat a nap. S ahogy az ablak nagy fatábláit föltépi, a kicsiny hideg szobába is csak ugy hullanak be a csillogó sugarak, mint ahogy hullik üvegszitán keresztul az üvegpor. Most az urahoz megy az asszony, hogy ennek a barna csomagnak a fölbontásánál ott legyen. Akarja látni, milyen is az a kis halott.

A férfi azonban vad haraggal támadt a nőre:

— Te meg mindig itt vagy! — üvölti Aljas tekinteteddel akarod beszennyezni ennek a halottnak tiszta arcát? Hát van benned szemérem? Takarodjál előlem, mert ha nem pusztulsz rögtön, kiruglak!

Az asszony most már kiegyenesedett. Könnyes arcát felemelte s ebben a pillanatban mintha a martirok gloriaja ragyogott volna a feje körül. Szótlanul, de azért kevélyen hátraszegett fejjel ment az ajtó felé, hogy ebbe a házba többé vissza se térjen. Az ajtóból mégis visszafordult:

— Engemet ustél el? — kérdezte a férjétől [illegible] ihlvoan. Bolond ember. A nyomorunságot kellett volna elusnod!

— A vármegye gyülése. Vasvármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, hogy határozzon afelett, vajjon a f. hó 18 ára, holnapra összehivott rendes közgyülést megtartsa-e vagy nem. A rendkivüli megyei közgyülés, melyen B zerédj István dr. főispán elnökölt, több k felszólalása után ugy határozott, hogy a f. hó 18-ára összehivott rendes megyegyülést megtartják, tekintve, hogy a ifuszjarvány szünőfélben van. A rendkivüli megyegyülés mindössze másfél óráig tartott.

— Eskető. Kesz er Gyula Máv. hivatalnok kedden délután 4 órakor vezette oltárhoz a helybeli apátsági templomban arájat, Zsuldos Manci kisasszonyt. Az oltárt, melynél az esketést Szinek Izidor dr. plébános végezte, ez alkalommal valósággal virágerdő boritotta be. Az uj párhoz Szinek Izidor plébános könnyekig meghaló szép beszédet intézett.

— Uj ügyvéd. Dr. Lax Jenő ügyvéd Szombathelyen az Erzsébet királyné-utca 7-ik szám alatt megnyitotta.

— Gyászrovat. Az alábbi gyászjelentést vettük: „Felsőszelestei Guary Leo és neje szül. koltai Vidos Ilona megtört szivvel jelentjük fejlethetetlen kedves kis leányunknak Myrikének f. évi május hó 13 án délután 6 órakor életének 4 ik évében történt gyászos elhunytat. Drágalhalottunk hült teteme f. évi május hó 15-én d. u. 3/4 3 órakor fog Kemenesmihályfáról Merenére szállittatni és ott az ág. ev. egyház szertartása szerint a családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Kemenesmihályfán, 1908 május 13. Az elhunyt angyal hamvai felett örködjenek szülei testvérei!"

— A megtréfált szomszéd. Egyik vasmegyei községben (a község nevét nem merjük kiirni) X jómodu magánzó a mult héten egy anya-

kecskét vett beteg neje számára, hogy annak a tejével éljen. Y szomszédja, ki mindig kész gonosz tréfáival, hamarosan kész volt a tervével, hogy megtréfálja szomszédját. Neki ugyanis van két anya és egy bakkecskéje és elkövette szomszédjával azt a gonosz tréfát, hogy a vásárról késő este hazahajtott kecskét, melyet aznap nem fejtek meg X éknél, éjnek idején kicserélte az ő bakkecskéjével. A cselédleány másnap kora reggel meg akarta fejni a kecskét, de bizony az schogysem adott tejet, amiről természetesen nyomban értesítette gazdáját, ki szörnyű haragra lobbant a leány ügyetlenségén. A gazda maga vállalkozott a bakkecske megfejésére, de mikor az istállóba ért, vette csak észre, hogy biz' attól bajos lesz tejet fejni. A szomszéd turpissága rövidesen kiderült, de ez idő óta megszünt a jó szomszédok között a barátság, halálos ellenségekké lettek a kicserélt kecske miatt.

— **Eltünt biztosító.** Folyó hó 9-én fél 7 órakor este egy Reichenfeld nevü biztosító szállt meg a Hungária szállodában, ott hagyva felöltöjét dolgait elvégezendő a városba ment. 9 óra táján Német Markus helybeli kereskedő társaságában ismét visszatért és felvéve felöltöjét azzal a kijelentéssel távozott, hogy egy óra multva visszajön. Minthogy eddig semmi hir róla, nem tudni baleset forog e fenn, avagy bliccelés.

az összes iskolá-
kat bezártak, husvét előtt. Az iskolákat e hó 20-án nyitják meg ujra az eddigi tervek szerint

— **Egy balatoni fürdő.** A magyar tengernek a Balatonnak, egyik legkedvesebb fürdőhelye a hegyek által övezett Badacsony. A kirándulók egymást váltják itt fel s kellemes emlékekkel távoznak a nehai Kisfaludy Sándor költőnk által megénekelt Badacsonyból. A badacsonyi fürdő részvénytársaság széles körben ismert „Hableány" és „Neptun" szálloda vendéglőit ez évben Porkolab László vendéglős vette bérbe, ki mind két szállodát teljesen ujonnan rendezte be a modern kor követelményeinek megfelelőleg, figyelemmel a fürdőt felkeresö nagyközönség igényeire. Porkolab László, az uj szálloda-vendéglős amaz elvet honosítja meg, hogy vendéglői árait a lehető *legmérsékeltebbre* szabta, ellentétben egyes kapzsi fürdővendéglősökkel, akik valósággal utaznak a vendégek zsebjére.

— **A szombathelyi tifusz járvány,** mely valósággal Isten csapasaként nehezedett Szombathelyre, ma már szünőfélben van. Megbetegedések ugyan még mindig fordulnak elő, de csak szórványosan. A tifusz betegek száma ez idő szerint meghaladja a 450 et. A halálozások aranya 7—8 szazalék.

— **Vasuti értekezlet.** A győr—sárvár—rábaközi vasut érdekeltjei pénteken Győrben tartottak értekezletet a vasut kiépítése ügyében. Ez a vasut is már évek óta vajudik, de valószinü, hogy végre mégis kifog épülni.

— **Erkölcstelen tanitó.** Kocany Ferenc [illegible] tel (vasmegyei) 41 éves tanitót a csendőrség egy 11 éves leányon elkövetett erkölcstelen tettéért letartóztatta és átadta a sárvári kir. járásbiróságnak. Az erkölcstelen tanitót a szombathelyi kir. törvényszék vádtanácsa 5000 kor biztositék mellett kedden szabadlábra helyezte.

— **Szállodából magánház.** A helybeli széles körben ismert „Hungaria" szálló, mely ez idő szerint a Hitelbank tulajdona, a jövő hóban megszünik szálloda lenni, magan ház lesz belőle. Rövid egy év leforgása alatt ez a második szalloda, mely magánházza alakul át Ceilben.

— **Minden olvasónknak egy f. nyereményt.** Ki ne szeretné ezt? Mai számunk cimlapjan minden olvasónk megtalalja a maga szerencse bélyegét. Rövid, de sokatmondó a szovege, eredeti és szép a kidolgozasa. Próbálja meg! Nem bánja meg! Dörge Frigyes főelarusitó Budapest, Kossuth Lajos-utca 4, kinek bankja az utolsó másfél év folyaman tudvalevőleg, az osztálysorsjátéknak majdnem összes nagyobb nyereményeit fizette ki vevőinek, arra kéri tisztelt olvasóinkat, hogy a 22. sorsjátékra való megrendeléseikkel ne késsenek, mert a husos már folyó évi május 21-én megkezdődik. Legjobb, ha postautalvanyon történik a megrendelés. A sorsjegyek árai: Egész 12 korona, fél 6 korona, negyed 3 kor., nyolcad 1 50 korona.

— **Idegen ajku iskolások jutalomkönyve.** A magyar közművelődési egyesuletek, sok évi megfigyelések utan, arra a tapasztalatra jutottak, hogy az idegen ajku elemi iskolai tanulók az eddig szokásos „jutalomkönyvek" helyett szivesebben fogadják és olvasták a gyermeklapokat, amelyeket, hetenkint vagy kéthetenkint megis

métlődő jutalmazásul, a kulturegyletek számukra előfizetnek. A kir. tanfelügyelők és a tanitók is szinte egyhanguan elismerik ezeknek a jutalomgyermeklapoknak a magyar nyelv terjesztése szempontjából való nagy jelentőségét és kiváló fontosságát. A gyermekek meleg érdeklődéssel és szeretettel olvassák s türelmetlenül várják azt a napot, amely meghozza nekik a várva-várt képes magyar ujságot. A gyermeklap legtöbb helyen a fél falut bejárja, mindenutt nyomot hagyva az olvasók szivében-lelkében. A F. M. K. E kezdésére most a magyarországi közművelődési egyesületek, nevezetesen: a F. M. K. E., az Országos Magyar Szövetség, a D. K. E., az Országos Magyar Iskola Egyesület, a D. M. K. E., a Pozsonyi Magyar Közművelődési Egyesület, az Eperjesi Széchényi-kör, a borsod—miskolci, vendvidéki, ujpesti, verseci, beregvármegyei, sárosvármegyei, somogy vármegyei, a felső nógrádvármegyei, a zemplénvármegyei és a gömör-kishont-vármegyei közművelődési egyesületek, a Körmöcbányai Magyar Egyesület, az Országos Nemzeti Szövetség, a Nagypénteki Református Társaság, a Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület, a Budapesti Népoktatási kör és a Budapesti Könyvtár-egyesület együttes fölterjesztést intéztek Wekerle Sandor dr. miniszterelnök, Apponyi Albert gróf vallas- és közoktatási, Andrassy Gyula gróf belügyi és Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszterekhez, hogy Pósa Lajos „Én Ujságom" cimü

nemzetiségi vidékein és nyelvhatáram fönálló iskolák legjobb idegenajku gyermekei számára fizessék elő.

— **A drótféreg.** A drótféreg a legtöbb kárt okozza a növényekben tavasszal, áprilisban és májusban, azután megint összel a téli gabonában. Gyakorlati emberek azt állitják, hogy laposan elvetett gabona sokkal kevésbbé szenved a drótféregtől, mint á mélyen elvetett. Mert a mag lehető sekély elvetésénél a szárnak csak igen igen rövid része jut a föld alá, igy tehát a kártevőnek kevesebb alkalom kinálkozik arra, hozy a szárat megrágja mig a gyökér leragása csak abban az esetben kártékony, ha sok gyökeret fal le a féreg. Ha a vetőmag mélyen jutott le a földbe, hosszu szárat ereszt a föld szine felé, ahol azután a fiatal gaboranövény uj gyökereket fejleszt. Ha a növénynek ezt a reszét megrágja, a drótféreg addig, amig a növénynek a vetőmag tápanyagára fejlődése szempontjából még szüksége van, akkor a növény elhal. Azért olyan vidékeken, amnlyekben erősen lép fel a drótféreg, a gabonát mindig sekélyen kell elvetni vagy beforgatni. Különben pedig a kár lehető korlátozása céljából gondoskodni kell a növény gyors megeredéséről, jó fejlődéséről, alkalmas földmegmunkálás és trágyázás utján. A répánál a jelzett óvintézkedéseken kivül egy korai kapálás is alkalmazandó. Gyakorlati répatermelők azt figyelték meg hogy a burgonya mellett álló répánál tizenkét és több méterre alig van egy drótféreg. Azért ajánlatos ott, ahol a drótféreg nagyban üzött répatermelésben elhatalmasodik, a répasorok között megfelelő távolságban egy-két sor burgonyát beillaszteni. A drótféreg lárvája itt tartózkodik, amig a vetőgumó tart, időközben azonban a répa már kinott a kártevő foga alól. Minthogy a drótféreg különösen szereti a burgonyát, ezt hasznunkra fordithatjuk azzal, hogy a sorokban meglehetős nagy burgonyát kirakunk csal- és togóétekül, ezeket a sorokat valahogy megjelöljük és a burgonyát néhány nap multva a behatolt drótférgek elpusztitása céljából összegyüjtjük. A drótféregtől ellepett gumókat vagy le kell forrázni, vagy pedig a trágyadombon kénsavval rögtön megsemmisiteni. Dr. Kollrug tanár egyedüli biztos szerül ajánlja az ellepett mezőnek nagyobb kainitadaggal való ellátását, erős meszezést. Azonkivül a mezőn ki nem teregetett trágyadombokat földdel jól be kell fedni a kainittal beszórni, ami oly intézkedés, amely egyuttal a becses istállótrágya jó — tartására is szolgál.

— **A hazai kőszénbányászat fejlődése.** Egyfelől a kőszénhiány, másfelől az amerikai visszavándorlás hatalmas lökést adtak kőszéniparunk fejlődésének. Az utóbbi években a kőszénbányák nem voltak képesek a hazai ipar kőszénszükséglétét fedezni s ezt a külföldi kőszén egyre nagyobbmérvü igénybevételére kényszeritették. A kőszénbányaszat sztagnálásának főnokát pedig a munkáshiány és a munkabérek elégtelensége képezte. Ezen a bajon most már nagy részben segitve van, amennyiben a kőszén magas árai lehetővé tették a munkabérek felemelését, az Amerikából visszatérő munkások pedig egyre nagyobb számban állanak a kőszénbányák rendelkezésére. Az egész vonalon, Pécsett a Zsilvölgyén, Tatán, Salgotarjánban uj aknák nyittattak meg s fokozatosan üzembe helyeztetnek, az országban mindenfelé nagy energiával eszközöltetnek uj furások, melyek részben már kellő eredméényt értek el. Ez okból már idei kőszéntermelés is több millió métermázsával fogja a tavalyi termelést meghaladni. 1909-ben pedig a kőszénkészletek ujabb milliókkal szaporoenak. Nógrádmegyében folyamatban van több kőszén-lelhelynek az állam által való megvásárlása.

— **Magyar otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII. Főherceg Sándor-utca 30 szam alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, különbejáratu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigoruan családi otthon.

— **A hölgyvilág figyelmet** ezennel felhivjuk Hujber Györgyné Kossuth Lajos-utcai ujonnan megnyitott divatáru üzletére, hol mindennemu női- és gyermekkalapok a legujabb divat szerint raktáron vannak és a legversenyképesebb árakon kapható. A hölgyközönség saját érdekében tesz, ha a vidéki mellőzésével a helybeli ipart pártolja és támogatja, mely egyrészt kötelesség, másrészt a kényelem szempontjából közönségre mindenek felett előnyös.

Szerkesztői üzenetek.

Veritas. Tessék annak idején bennünket ujból felkeresni, készséggel fogunk eleget tenni kivánságának, de ez időszerint *még nagyon korai* a dolog.

Soós Ede jó barátnak Bód. Az általunk levélben többszörösen kért dolog maig sines elintézve, kérjük annak azonnali elintézését. Több figyelemre számitottunk.

D. I. K-Hőgyész. Előfizetése junius hó 30-ig rendben van.

Cs. L. K Mikályfa. Kérjük az ügy rendezését még a hét folyaman.

R. L. A kérdéses ügyben legközelebb bővebb informatióval szolgálunk.

VITA
szénsavas FORRÁS
Alkali és natron-lithionos gyógyviz.
Orvosilag ajánva: hugyasszavas diatheses, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és hugyhólyag bántalmaknál stb.
Mint ülitó ital és borviz páratlan.
Bővebb felvilágositással szolgál a központi iroda: Budapest, V., Lipót-körut 29.
Főraktár: Gayer Gyulánál Ceilőmölk.
Kapható: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

Védjegy: „Horgonyfő"
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy regiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapitó szerül szolgál köszvénynél, ozsnál és meghűlésnél.
Figyelmeztetés. Silány bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üvegeket fogadjunk el, melyek [illegible] és a Richter cégjegyzésel [illegible] csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és ágyadóban minden gyógyszertárban.
Főraktár: Török József gyógyszerész
Richter gyógyszertára az „[illegible]"
Prágában,

350/1908

Arverési hirdelmény kivonat.

A celldömölki kir. jarasbirosag, mint tkvi hatcsag közhirré teszi, hogy a Kemenesajai Takarekpanztar helybeli ceg végrehajtatónak Szita Károly, illetve jogutodja Kelemen Mihaljne sz. Nenath Karolina ostffyasszonyfai lakes végrehajtast szenvedő elleni 2000 kor. tőkekövetelés és jár iranti végrehajtasi ügyében a celldömölki kir jarasbiróság területén levő ostffyasszonyfai 117. sz. tjkvben A + Nemes birtok 1 sorsz. 195 hrsz. haz 95 sz. alatt udvar es kertel 627 o ingatlanra 1657 korona, a kemeneskapolnai 118 sz. tjkvben A + Hegyvámbirtok 2 sorsz. 354 hrsz. szőlő Saghegyen ingatlan 2074 kor., a kemeneskapolnai 181. szamu tjkvben A + Hegyvámbirtok 1 sorsz. 353 hrsz. szőlő a Saghegyen ingatlanból pedig Szita Károly B. 1. alatti 1/1 részére, illetőleg az 1881. évi LX. tc. 156. §-a a. pontja alapjan az egészre 646 kor. megallapitott kikialtasi árban az arverest elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az *1908. évi junius hó 27-ik napjan d. e. 9 órakor* Ostffyasszonyfa es folytatolag Kemeneskapolna község: házanal megtartandó nyilvanos árverésen a megallapitott kikialtasi áron alul is eladatni fog.

Arverezni szandekozók tartoznak az ingat c. 42 §-ban jelzett évfolyamnal szamitott es az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8i §-ban kijelölt óvadekkeres értékpapirban a kiküldett kezehez leterni, vagy az 1881 évi t. c. 170 §-a értelmében, a banatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiallitott szabályszerü elismervényt átszolgaltatni.

Celldömölk, 1908. februar 2-án.

A celldömölki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság

HANNIG kir. jbiró

A tisztességes, becsületes kereskedő éberen ügyel arra, hogyha vevője utolérhetlen hatásánál fogva közismert **„Zacherlint“** kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. — Sajnos, azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy atanzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, azáltal óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a Zacherlin névre.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

„Hableány-Neptun“ szálloda-vendéglők Badacsony.

Van szerencsém a m. t. közönségnek ezennel szives tudomásul adni, hogy **Badacsonyban**, a Balaton e kedvelt fürdőhelyén levő széles körben ismert s jóhirnévnek örvendő

Hableány és Neptun

SZALLODA-VENDÉGLŐK

folyó évi május hótól kezdve bérbe vettem és azokkat saját személyes felügyeletem alatt vezetem. — Számitva a n. é. közönség igényeivel, mindkét szálloda-vendéglőt teljesen ujonnan rendeztem be s e tekintetben sem költséget, sem fáradságot nem kimélve arra törekedtem, hogy a m. t. közönség legkényesebb igényeinek is megfelelhessek.

Főtörekvésem leend, hogy a m. t. közönségnek, szálloda-vendéglőmben minden tekintetben **kényelmes, olcsó** otthont nyujtsak. A n. é. közönség szórakozására rendelkezésre állanak: tennisz pálya, tekepálya és a Balatonra csónakok minden időben.

Fősulyt fektetek jó **magyar konyhára. Kizárólag badacsonyi** kitünő minőségü **bort** mérek ki. — **Szállószobák mérsékelt áron** kaphatók.

Midőn a n. é. közönség jóakaratu támogatását és pártfogását kérem, előre is biztositom a **legponiosabb s legfigyelmesebb** kiszolgálásról.

Mély tisztelettel

Porkoláb László

szálloda vendéglős Badacsony.

Mérsékelt árak. Kirándulásra feletto alkalmas. Naponkint elsőrendü cigányzene.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty“-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecseben 1908.